

๑๐

ม ง ค ล ที่ ๓

บุ ช า บุ ค ค ล ที่ ค ว ร บู ช า

ดูก่อนอานนทฺ์ ผู้ใดแล ไม่ว่าเป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก
หรืออุบาสิกา เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง
ประพฤติดามธรรม ผู้นั้น ชื่อว่า สักการะเคารพนับถือ บุษา
ย้าเกรงนอบน้อมตถาคค ด้วยการบูชาอย่างยอดเยี่ยม

บุชาบุคคัลที่ควรรูษา

๒๓๐

ในการเดินทางไกล เราจำเป็นจะต้องมีเสบียงติดตัวไป เพื่อหล่อเลี้ยงสังขารให้ดำรงอยู่ได้ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางในโลกนี้ เดินทางในโลกหน้า หรือแม้กระทั่งเดินทางไปสู่อายตณนิพพาน จะต้องมีเสบียงคือบุญ ไว้หล่อเลี้ยงกายและใจ บุญจะช่วยชำระ ใจของเราให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ และเป็นเครื่องดึงดูดความสุข ความสำเร็จในชีวิต บุญเกิดจากการบำเพ็ญบุญกิริยาวัตร ๑๐ แต่ทางมาแห่งบุญโดยย่อ ได้แก่ การทำทาน รักษาศีล และ เจริญภาวนา

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ ว่า

“ดูก่อนอานนท์ ผู้ใดแล ไม่ว่าเป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก หรืออุบาสิกา เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ประพฤติตามธรรม ผู้นั้น ชื่อว่า ลักการะเคารพนับถือ บุษายำเกรงนอบน้อมตถาคต ด้วยการบูชาอย่างยอดเยี่ยม”

การเคารพบูชาต่อพระรัตนตรัยที่ดีที่สุดคือการทำใจหยุด ใจนิ่ง เพราะเป็นปฏิบัติบูชาที่จะพาเราเข้าสู่การเข้าถึง และเป็น อันหนึ่งอันเดียวกับพระรัตนตรัยภายใน ดังนั้นให้พวกเราหยุดใจ สบายๆ หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายให้สนิททีเดียว ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นที่สถิตของพระรัตนตรัยภายใน การที่เราเอาใจ มาหยุด

บุชานุคคัลที่ควรรูษา

๒๓๑

นึ่งอยุ่ที่ตรงนี้ เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการบูชาพระรัตนตรัย

พระลัมมัลมพุทเจ้าตรัสว่า การบูชามี ๒ อย่าง ได้แก่ อามิสบูชา และปฏิบัติบูชา อามิสบูชา คือ การบูชาด้วยวัตถุสิ่งของ มีดอกไม้ ฐูปเทียน เครื่องหอม อาหารหวานคาว และน้ำ เป็นต้น ส่วนปฏิบัติบูชา หมายถึง การตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรม สร้างคุณงามความดีตามคำสอน และปฏิบัติตามแบบอย่างอันดีงามของผู้ที่เราจะบูชา พระพุทธรองค์ตรัสสรรเสริญว่า การปฏิบัติบูชา เป็นเลิศกว่าอามิสบูชา เพราะใครก็ตามบูชาพระรัตนตรัย ด้วยการทำใจหยุดนิ่งให้เข้าถึงรัตนะทั้ง ๓ ย่อมได้ชื่อว่า ทำการบูชาอันสูงสุด มีอานิสงส์ยิ่งใหญ่เกินจะพรรณนาได้

อามิสบูชาที่ทำด้วยจิตใจที่สะอาดบริสุทธิ์ เต็มเปี่ยมไป ด้วยความศรัทธาเลื่อมใสในผู้มีคุณธรรมสูงสุด เช่น พระลัมมัลมพุทเจ้า พระปัจเจกพุทเจ้า หรือพระอรหันต์ ซึ่งเป็นผู้สะอาดหมดจดจากกิเลสอาสวะแล้ว ย่อมมีอานิสงส์มหาศาล ดังเช่นเรื่องราวของนายสุนนมาลาการ

*เรื่องมีอยู่ว่า ในกรุงราชคฤห์ มีช่างจัดดอกไม้คนหนึ่ง

บุชาบุคคัลที่ควรรูษา

๒๗๒

ชื่อ “สุนนะ” ทุกๆ เช้า เขาจะนำดอกมะลิ ๘ ทะนาน ไปถวาย **พระเจ้าพิมพิสาร** และจะได้ทรัพย์มาเป็นค่าดอกไม้วันละ ๘ กหาปณะเป็นประจำ

วันหนึ่ง ขณะที่เขาถือดอกไม้จะนำไปถวายพระราชา พระบรมศาสดาเสด็จมาบิณฑบาต พร้อมด้วยหมู่ภิกษุสงฆ์ จำนวนมาก พระพุทธองค์ทรงเปล่งฉัพพรรณรังสีออกจากพระวรกาย นายสุนนะเห็นแล้วเกิดความเลื่อมใสศรัทธามาก อยากจะถวายดอกมะลิทั้ง ๘ ทะนาน ที่ถืออยู่ในมือ เพื่อเป็นพุทธานุชา

เขาคิดว่า “ถ้าหากพระราชาไม่ได้รับดอกไม้เหล่านี้ในวันนี้ เราอาจจะถูกประหาร หรือถูกเนรเทศออกจากแคว้นแคว้นก็ได้ แต่ก็ช่างเถอะ เพราะถึงพระราชาจะทรงอนุเคราะห์เรา ด้วยการพระราชทานทรัพย์เป็นค่าดอกไม้ ก็คงพอเลี้ยงชีวิตได้แค่นี้ ภพชาตินี้เท่านั้น แต่การบูชาพระบรมศาสดาด้วยดอกไม้เหล่านี้ จะทำให้เราได้รับความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

เขาคิดอย่างนี้แล้วก็ตัดสินใจสละชีวิต โปรยดอกไม้ทั้ง ๘ ทะนาน บูชาพระบรมศาสดาทันที

ทันใดนั้น สิ่งอัศจรรย์ก็บังเกิดขึ้น คือ ดอกมะลิทั้ง ๘ ทะนาน ไม่ได้ตกถึงพื้นดินเลย ดอกมะลิ ๒ ทะนาน ได้กลายเป็นพาดานดอกไม้ แผ่อยู่เหนือพระเศียรของพระบรมศาสดา อีก ๒

นิตยสารคนดีที่ควรบูชา

๒๓๓

ทะนนาน แผ่เป็นกำแพงดอกไม้ลอยอยู่ข้างขวา และ ๒ ทะนนาน อยู่ข้างซ้าย ส่วนอีก ๒ ทะนนาน อยู่ข้างหลัง กำแพงดอกไม้ทั้งหมดนี้ ลอยไปพร้อมกับพระบรมศาสดา เมื่อพระพุทธองค์ทรงพระดำเนน กำแพงดอกมะลิทั้งหมดก็ลอยตามไป เมื่อประทับยืน กำแพง ดอกมะลิก็หยุดอยู่กับที่เหมือนกัน

นายสุมนะเห็นดังนั้น เกิดความปีติปราโมทย์เป็นอย่างยิ่ง ได้ถวายบังคมพระบรมศาสดา แล้วกลับไปยังเรือนของตน เมื่อ กลับไปถึงบ้าน ภรรยาของเขาถามหาดอกไม้สำหรับพระราช า เขาตอบว่า

“ถวายพระบรมศาสดาไปแล้ว”

ภรรยาถามอีกว่า “แล้วจะหาดอกไม้ที่ไหนไปถวายพระ- ราชาล่ะ”

เขาตอบว่า “ฉันได้ตัดสินใจแล้วว่า ยอมสละชีวิตถวาย เป็นพุทธบูชาแด่พระบรมศาสดา ถ้าพระราชาก็จะลงพระอาญา อย่างไร ฉันก็ยอม”

ภรรยาเขาเกิดความกลัวในพระอาญา จึงต่อว่าสามีว่า “ทำไมโง่งอย่างนี้ ! เธอไม่รู้หรือว่า ธรรมดาพระราชาก็ให้ คุณหรือโทษ พระองค์ก็ทำได้อย่างเต็มที่ ถ้าทำให้พระองค์กริ้ว เพียงครั้งเดียว ก็อาจเกิดความพินาได้ ฉันไม่ยอมรับกรรมไป

นุชาบุคคัลที่ควรรูชา

๒๓๔

กับเธอด้วยหรือ”

นางริบพาลูกไปเฝ้าพระราชฯ กราบทูลเรื่องราวทั้งหมด เพื่อเอาตัวรอดว่า สิ่งทีนายสมณะทำไปนั้น ขอให้เป็นเรื่องของเธอเพียงผู้เดียว ตนเองไม่ข้องเกี่ยวกับ และจะขอหย่ากับนายสมณะ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

พระเจ้าพิมพิสารทรงเป็นลัมมาภิจักรี และบรรลุลุทธิ เป็นพระโสธำบันแล้ว จึงมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย พอได้สดับแล้วพระองค์รู้สึกชื่นชมนายสมณะ แต่ก็กำลังทำเป็นพิโรธตรัสว่า “เราต้องเอาผิดกับนายสมณะให้ได้”

รับสั่งให้ภรรยานายสมณะกลับไป แล้วพระองค์ก็รีบตามเสด็จพระบรมศาสดาไปตลอดทาง

พระบรมศาสดาทรงทราบว่า พระราชามีจิตเลื่อมใส จึงเสด็จดำเนินต่อไปเพื่อให้พระราชฯ ได้อนุโมทนาในการทำความดีของนายสมณะ พระองค์ไม่ทรงประทานบาตรให้ใครเลย เสด็จไปจนถึงพระลานหลวง จึงได้ประทานบาตรแก่พระราชฯ พระพุทธรองค์สวยภัตตาหารที่พระลานหลวง ทรงอนุโมทนา แล้วจึงเสด็จกลับสู่พระวิหาร ซึ่งดอกไม้เหล่านั้นยังคงลอยติดตามพระองค์ไปตลอดเวลา จนกระทั่งเสด็จเข้าสู่พระคันธกุฎี ดอกไม้จึงได้ตกลงที่ชุ่มประตุ

บุชานุคคลที่ควรบูชา

๒๓๕

พระเจ้าพิมพิสารส่งเสด็จพระบรมศาสดาแล้ว ทรงรับสั่งให้นายสุมนะเข้าเฝ้า ตรัสยกย่องการกระทำของเขา ที่กล้าสละชีวิตเพื่อบูชาพระพุทธองค์ และได้พระราชทาน ช้าง ม้า ทาส ทาสี นารีผู้ประดับด้วยเครื่องอลังการ อย่างละ ๘ พร้อมทั้งบ้านส่วย และทรัพย์ ๑ พันกหาปณะ กับเครื่องประดับชื่อว่า มหาลาภานัน แก่เขา

พระอานนท์ได้ทูลถามพระพุทธองค์ถึงผลของการบูชาที่นายสุมนะมาลาการได้กระทำว่า จะมีผลเป็นอย่างไร พระพุทธองค์ตรัสว่า

“อานนท์ นายมาลาการนี้ สละชีวิตเพื่อเรา ทำการบูชาด้วยดอกไม้ จักไม่ไปสู่ทุกคติตลอดแสนกัป จะท่องเที่ยวไปในเทวโลกและมนุษยโลก ต่อไปภายภาคหน้าจะได้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า นามว่าสุมนะ”

จะเห็นได้ว่า การบูชาบุคคลที่ควรบูชามีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ แม้จะเป็นเพียงอามิสบูชา แต่ถ้าหากทำถูกที่ ถูกทักขิไณยบุคคล และทำด้วยจิตเลื่อมใสในพระรัตนตรัยแล้วย่อมได้รับผลอันไพบูรณ์ ดังนั้นการบูชาบุคคลที่ควรบูชา จึงได้ชื่อว่าเป็นมงคลอย่างยิ่ง ไม่ว่าท่านผู้ควรบูชาทั้งหลาย จะยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม การบูชาก็มีอานิสงส์ไพศาลเช่นกัน ดังเช่นที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้

บุชานุคคลที่ควรบูชา

๒๗๖

ในขุททกนิกาย คาถาธรรมบทว่า

ใครๆ ไม่อาจนับบุญของบุคคลผู้บูชาได้ว่า บุญนี้จะมี
ประมาณเท่าใดไม่ว่าจะด้วยวิธีนับอย่างไรก็ตาม ซึ่งท่านผู้ควรบูชา
คือ พระพุทธเจ้า หรือพระสาวกทั้งหลาย ผู้ข้ามพ้นธรรมที่ทำให้
เนิ่นช้าได้แล้ว ผู้ข้ามพ้นความเศร้าโศกและความคร่ำครวญแล้ว
ไม่ว่าท่านทั้งหลายจะยังมีชีวิตอยู่ หรือปรินิพพานแล้ว

การที่พวกเราได้ร่วมสร้างมหารธรรมกายเจดีย์ เพื่อบูชา
พระรัตนตรัยด้วยจิตเลื่อมใส ก็เช่นเดียวกัน และยังถ้าเรา
หมั่นปฏิบัติสมาธิภาวนา เพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย บุญอันยิ่งใหญ่
ไพศาล ย่อมจะบังเกิดแก่พวกเราอย่างนั้นเหมือนกัน

